

«تعاریف»

درس کارورزی: هدف از ارائه درس کارورزی ایجاد ورزیدگی بیشتر دانش‌آموزان در مهارت‌هایی می‌باشد که در طی دوره آموزش خود کسب نموده‌اند، از اهداف دیگر این درس می‌توان به رشد رفتارهای شغلی مانند تعامل مناسب با کارفرما و همکاران، افزایش دقت، توجه، سرعت کار، آراستگی ظاهر، وقت شناسی و ... اشاره نمود.

واحد کارورزی: هر واحد کارورزی معادل ۶۰ ساعت آموزش می‌باشد.

کارورز: دانش‌آموزی است که واحدهای کارورزی تعیین شده در جدول برنامه درسی رشته تحصیلی خود را می‌گذراند.

سرپرست کارورزی: به فردی اطلاق می‌گردد که در مراکز کارورزی خارج از آموزشگاه جهت سرپرستی دانش‌آموزان کارورز تعیین می‌گردد و کارورز مستقیماً زیر نظر او مشغول کارورزی می‌شود (سرپرست کارورزی نیاز به ابلاغ از آموزش و پرورش ندارد).

ناظر کارورزی: به هنرآموزی اطلاق می‌شود که امر کارورزی دانش‌آموزان در محیط آموزشگاه یا خارج از آن را بر عهده دارد و ارزشیابی و تکمیل گزارش کارورزی دانش‌آموزان را انجام و به مدیر آموزشگاه در مورد مقرر رایحه می‌نماید .

* * *

ماده ۱: به منظور برنامه ریزی جهت کارورزی دانش‌آموزان کمیته‌ای در اداره‌ی آموزش و پرورش استثنایی متشکل از افراد ذیل تشکیل می‌شود.

- مدیر یا معاون
- کارشناس مسئول آموزش
- کارشناس متوسطه حرفه‌ای
- کارشناس مشاوره
- کارشناس توانبخشی
- یکی از مدیران مراکز آموزشی متوسطه حرفه‌ای (با انتخاب سایر اعضاء)

ماده ۲: شرح وظایف این کمیته عبارت است از:

- ۱- جلب همکاری و ایجاد هماهنگی با نهادها، ارگان‌ها، مراکز صنعتی، کشاورزی و خدماتی در سطح استان به منظور ایجاد زمینه جهت انجام کارورزی دانش‌آموزان
- ۲- بررسی مراکزی که توسط شورای کارورزی آموزشگاه جهت انجام کارورزی معرفی شده است.

- ۳- بررسی گزارش‌های انجام کارورزی مراکز آموزشی که شامل مشخصات دانش‌آموزان، هنرآموزان، محل اجرای کارورزی و ... می‌باشد
- ۴- بازدید و نظارت بر مراکز کارورزی در سطح استان (حسب مورد)

ماده ۳: در مراکز آموزشی متوسطه حرفه‌ای شورای کارورزی آموزشگاه متشکل از افراد ذیل می‌باشد:

- مدیر آموزشگاه
 - هنرآموز (مجرب و مرتبط با رشته‌ی مهارتی)
 - دبیر راهنمای آموزشی
 - نماینده انجمن اولیاء و مربیان
 - مشاور آموزشگاه (استفاده از مربی امور پرورشی در صورت نبودن نیروی مذکور)
 - مربی توانبخشی آموزشگاه
- تبصره: آموزشگاه‌های فاقد نیروی مشاور و مربی توانبخشی می‌توانند از معاون مرکز استفاده نمایند.

ماده ۴: شرح وظایف شورای کارورزی آموزشگاه عبارت است از:

- ۱- بررسی تفاهم نامه‌های منعقد شده توسط سازمان آموزش و پرورش استثنایی، اداره آموزش و پرورش استثنایی و... با سایر ارگان‌ها و دستگاه‌ها جهت استفاده در امر کارورزی دانش‌آموزان
- ۲- شناسایی مراکزی که به صورت داوطلبانه جهت کارورزی دانش‌آموزان اعلام آمادگی نموده‌اند مانند:
 - مراکز خوداشتغالی (والدین، خویشاوندان، دوستان و ...)
 - واحدهای شغلی؛ تولیدی، خدماتی، صنعتی، کشاورزی، آموزشی و ...
- ۳- ارسال اطلاعات مربوط به درس کارورزی (دراستدای دوره‌ی کارورزی) به منطقه، جهت ارسال به اداره‌ی آموزش و پرورش استثنایی که شامل مشخصات دانش‌آموزان، هنرآموزان، محل اجرای کارورزی و ... می‌باشد (کاربرگ شماره ۱)
- ۴- ارسال گزارش نهایی درس کارورزی آموزشگاه (در پایان دوره‌ی کارورزی) به منطقه، جهت ارسال به اداره‌ی آموزش و پرورش استثنایی (کاربرگ شماره ۲)، در تکمیل بخش ارزیابی از کیفیت اجرای دوره، موارد زیر مورد توجه قرار گیرد:
 - تعامل کارکنان با دانش‌آموزان
 - متناسب بودن محیط کارورزی از نظر رعایت مسائل ایمنی و بهداشتی
 - دسترسی دانش‌آموز به تجهیزات و ابزار مورد نیاز
 - انجام فعالیت‌های مرتبط با رشته‌ی مهارتی توسط دانش‌آموز
 - همکاری سرپرست کارورزی با ناظر کارورزی (هنرآموز) و سایر اعضای شورای کارورزی
 - تکمیل کاربرگ‌های ارزیابی به نحو صحیح
 - و ...

ماده ۵: محل اجرای کارورزی باید ضوابط و شرایط زیر را دارا باشد.

- حسن شهرت لازم از لحاظ کارکنان محل کارورزی
- امکانات مناسب ایمنی، بهداشتی
- امکان تردد دانش آموزان به محل مورد نظر
- امکان پذیرش دانش آموز حتی الامکان به صورت گروهی
- داشتن فضا و تجهیزات مناسب کارگاهی
- تناسب با جنسیت کارورزان

ماده ۶: در اجرای کارورزی باید به موارد ذیل توجه داشت:

۱- مسئولین واحد آموزشی قبل از شروع دوره کارورزی ضروری است دانش آموزان و اولیاء آنان را در ارتباط با موارد زیر توجیه نمایند.

- توجیه دانش آموزان نسبت به اهداف درس کارورزی
- رعایت مقررات داخلی مراکز کارورزی
- رعایت اخلاق اسلامی و شعائر مذهبی
- توجه به مسائل ایمنی و بهداشتی در محیط کار
- رعایت امانت داری و حفاظت از وسایل و ابزار کار و صرفه جویی در مصرف مواد
- رعایت احترام نسبت به سرپرستان، مسئولین، کارگران و کارکنان مراکز کارورزی

۲- انجام کارهای سخت و زیان آور تحت عنوان کارورزی برای دانش آموزان ممنوع است.

۳- دانش آموزان کارورز مشمول حق بیمه حوادث و دیه دانش آموزی خواهند بود.

تبصره: رضایت کتبی اولیاء در اعزام دانش آموزان به مراکز کارورزی خارج از آموزشگاه الزامی است.
(کاربرگ شماره ۳)

۴- ارائه نتایج مشاهدات و بازدیدهای ناظر کارورزی (هنرآموز)، طی گزارش هفتگی به آموزشگاه
(کاربرگ شماره ۴)

تبصره: در صورتی که کارورزی دانش آموزان در فضایی خارج از آموزشگاه باشد، بنا به صلاحدید و برنامه ریزی مدیر، سایر اعضای شورای کارورزی آموزشگاه می توانند از مراکز کارورزی بازدید بعمل آورده و مدیر آموزشگاه را از جریان بازدید خود مطلع نمایند.

۵- در هر واحد آموزشی در رابطه با هر یک از مراکز کارورزی پرونده خاصی تشکیل می گردد که اطلاعات مربوط به دانش آموزان آن مرکز در آن درج می گردد.

۶- کارورزی دانش آموزان در مراکز خصوصی به شرط پرداخت هزینه از سوی اولیاء منوط به دارا بودن ضوابط و شرایط لازم (ماده ۵) بلامانع خواهد بود.

۷- کارورزی دانش آموزان در نوبت صبح انجام شود.

ماده ۷: دانش آموزانی واجد شرایط کارورزی هستند که:

- ۱- در برنامه درسی آنان واحد کارورزی پیش‌بینی شده باشد.
 - ۲- حداقل یک استاندارد آموزشی را در رشته مهارتی گذرانیده باشند.
- تبصره ۱:** در رشته‌هایی که بیش از یک استاندارد آموزشی وجود دارد نوع کارورزی مرتبط با استانداردهای آموزشی ارائه شده خواهد بود.
- تبصره ۲:** میزان ساعت کارورزی در نظر گرفته شده مطابق با میزان مقرر در جدول برنامه‌ی درسی هر یک از رشته‌های مهارتی خواهد بود.
- ۳- آموزشگاه نسبت به معرفی دانش‌آموزان به مراکز کارورزی براساس هماهنگی قبلی اقدام نموده باشد.
- (کاربرد شماره ۵)
- تبصره:** دانش‌آموزان باید با معرفی نامه آموزشگاه نسبت به انجام کارورزی اقدام نمایند در غیر این صورت از آنان پذیرفته نخواهد شد.

ماده ۸: زمان اجرای این درس می‌تواند به یکی از طرق ذیل باشد:

- پس از امتحانات خرداد ماه به صورت تراکمی به دانش‌آموز ارائه شود.
- در طول تابستان اجرا شود.

ماده ۹: مراکز کارورزی خارج از آموزشگاه در پایان دوره گزارشی شامل؛ کاربرد گزارش کار، حضور و غیاب دانش‌آموز و ارزشیابی کارورزی را به واحد آموزشی ارائه خواهند نمود. (کاربرگ‌های شماره ۶، ۷ و ۸)

ماده ۱۰: معرفی ناظر کارورزی (هنرآموز) به محل اجرای کارورزی به پیشنهاد مدیر آموزشگاه متوسطه حرفه‌ای (کاربرگ شماره ۹) و با هماهنگی آموزش و پرورش منطقه جهت صدور ابلاغ انجام می‌شود.

ماده ۱۱: نمره درس کارورزی بیست نمره‌ای بوده و نصاب قبولی آن، نمره ۱۰ می‌باشد و به شرح ذیل محاسبه می‌گردد.

۱- نمره کارورزی در خارج از آموزشگاه عبارت است از جمع نمرات داده شده توسط سرپرست کارورزی (حداکثر ۱۰ نمره) و ناظر کارورزی (حداکثر ۵ نمره) در بخش میزان مهارت به اضافه‌ی نمره‌ی رفتارشناسی دانش‌آموزان (حداکثر ۵ نمره) که به صورت مشترک توسط سرپرست کارورزی و ناظر کارورزی تعیین شده است.

۲- ارزشیابی کارورزی در داخل آموزشگاه توسط ناظر کارورزی مرکز آموزشی انجام می‌گردد که سقف نمره‌ی آن در بخش میزان مهارت ۱۵ و رفتارشناسی ۵ می‌باشد. (کاربرگ شماره ۱۰)

تبصره ۲: در ارزشیابی میزان مهارت (کاربردهای ۸ و ۱۰) موارد زیر مورد توجه قرار گیرد:

- انجام فعالیت‌های فردی و گروهی
- دقت و ظرافت در انجام کار
- کنترل صحت انجام کار و رفع عیب در حد آموخته‌ها

- انجام فعالیت‌ها با سرعت مناسب (متناسب با توانمندی دانش‌آموز)
- استفاده‌ی بهینه از تجهیزات، ابزار، مواد و انرژی مصرفی

ماده ۱۲: پس از پایان هر دوره کارورزی در صورت موفقیت گواهینامه مربوط بر اساس کار برگ شماره ۱۱ برای دانش‌آموز صادر خواهد شد.

ماده ۱۳: چنانچه دانش‌آموزان در زمینه مربوط به رشته مهارتی شاغل باشند. زمان اشتغال آنان (حداقل به میزان ساعات درس کارورزی) به عنوان دوره‌ی کارورزی از آنان پذیرفته خواهد شد.
تبصره: تأیید و تعیین نمره‌ی کارورزی این دسته از دانش‌آموزان مستلزم چند نوبت بازدید ناظر کارورزی از محل کار آنان می‌باشد.

ماده ۱۴: در صورتی که کارورزی در داخل آموزشگاه انجام شود ساعات آموزشی هنرآموز به ازای هر کلاس مطابق با جدول برنامه درسی می‌باشد، ساعات آموزشی ناظر کارورزی در خارج از آموزشگاه توسط مدیر آموزشگاه و با هماهنگی آموزش و پرورش منطقه و حداکثر به میزان ساعات درس کارورزی هر کلاس پیش‌بینی شود.

